

Arthur Conan Doyle

Aventurile lui Sherlock Holmes

REGIS

OMUL CU BUZA RĂSUCITĂ.....	3
CINCI SÂMBURI DE PORTOCALĂ.....	37
BANDA PESTRIȚĂ	64
PICIORUL DIAVOLULUI.....	100
FURTUL PLANURILOR	
BRUCE - PARTINGTON.....	137
DISPARIȚIA LADY-EI FRANCES CARFAX	177
DETECTIVUL MURIBUND	205
DIAMANTUL.....	227
AVENTURA DE LA WISTERIA LODGE.....	249

Traducere: Marius Măgureanu

Ilustrații: <https://ignisart.com/camdenhouse/canon>

Editura REGIS

www.regiseditura.ro

Tel./Fax: 021.222.26.16; 0744.75.65.86

OMUL CU BUZA RĂSUCITĂ

Isa Whitney, fratele răposatului Elias Whitney, doctor în teologie și director al colegiului teologic St. George căzuse în patima opiuului. Se pare că un capriciu prostesc l-a aruncat în brațele acestui nărvă, pe care l-a deprins încă de pe băncile colegiului. Citise cartea lui De Quincey¹ în care autorul își descrie visurile și senzațiile ca opioman și asta i-a dat ideea să-și înmoie și el tutunul în laudanum, ca să vadă cum e. Mai târziu a înțeles, ca atâtia alții, cât e de ușor să cazi pradă unei asemenea patimi, și cât de greu să scapi de ea, dar ani de-a rândul i-a fost dat să rămână robul acestei otrăvi, sub privirile însărcinătoare și pline de compătimire ale prietenilor și rudelor lui. Parcă îl văd și azi cu față lui galbenă, buhăită, cu pleoapele obosite și cu pupilele cât gămălia, ghemuit într-un fotoliu — o ruină din omul minunat de odinioară.

Într-o seară — era prin iunie '39, tocmai la vremea când oamenii încep să căște și să se uite la ceas — cineva a sunat la ușă. M-am ridicat din fotoliu, iar soția mea și-a lăsat lucrul în poală, bosumflată.

— Un pacient, făcu ea. Trebuie să pleci.

Am scos un oftat, pentru că abia încheiasem o zi grea. Apoi am auzit poarta deschizându-se, câteva cuvinte rostite în fugă și pași grăbiți pe linoleum. Ușa fu dată de perete și o doamnă îmbrăcată într-o rochie de culoare închisă, cu un văl negru pe față, intră în cameră.

— Vă rog să mă iertați că am venit atât de târziu, începu ea.

1 „Spovedania unui fumător de opiu englez”. (n.t.)

Apoi, cum nu se mai putea stăpâni, se repezi spre soția mea, și aruncă brațele pe după gât și începu să plângă pe umărul ei.

— Of! Sunt atât de neliniștită! suspină ea. Am atâtă nevoie de puțin ajutor!

— Ia te uită! exclamă soția mea, trăgându-i vălul de pe față. E Kate Whitney. Cum m-ai mai speriat, Kate! Habar n-am avut că tu erai.

— N-am știut ce să mai fac și am venit de-a dreptul la voi.

Pentru noi, nu era ceva nou. Oricine avea un necaz, venea la soția mea, ca la un duhovnic.

— E foarte drăguț din partea ta că ai venit. Acum stai jos aici, ca lumea, să-ți dau puțin vin cu apă și să ne spui tot. Poate vrei să-l trimitem pe James la culcare...

— Vai, nu, nu! Am nevoie de sfatul și de ajutorul doctorului. E vorba de Isa. N-a mai venit acasă de două zile. Mi-e aşa de frică pentru el!

Nu era pentru prima oară când ne împărtășea necazul soțului ei, mie ca doctor, iar soției mele ca veche prietenă și colegă de școală. Cât despre noi, am încercat să-mă măngâiem și să-l linșiștim cum ne-am priceput mai bine. Știa unde se află soțul ei? Există oare vreun mijloc să i-l aducem înapoi?

După cât se pare, există. Avea informații sigure că în ultimul timp, ori de câte ori să venea criza, se ducea să fumeze opiu într-un local din celălalt capăt al orașului, în partea de est. Până acum, dezmatul nu-l ținuse mai mult de o zi, iar seara se întorcea, cu fața brăzdată și zdrobit. Acum, însă, lipsea de două zile. Fără îndoială că zăcea în fumătorie, laolaltă cu toată drojdia portului, și trăgea în piept otrava

sau să gusta efectele în somn. Era sigură că acolo putea fi găsit — la „Bar of Gold” din Upper Swandam-lane. Dar ce putea să facă? Cum să pătrundă o femeie Tânără și neajutorată, ca ea, într-un asemenea loc, să-și scoată soțul din mijlocul oamenilor acelora fără căpătăi?

Așa stăteau lucrurile și nu exista decât o singură ieșire. Ce-ar fi fost să mă duc cu ea? Pe urmă, mi-am zis că la urma urmei nu era nevoie să mai vină cu mine. Eu eram medicul lui Isa Whitney și în această calitate aveam înrâurire asupra lui. Mai curând puteam izbuti singur. I-am făgăduit pe cuvânt că, până în două ceasuri, am să i-l trimitem acasă cu trăsura, dacă se află într-adevăr acolo unde îmi spusese ea. Și aşa, zece minute mai târziu, părăsisem fotoliul și salonașul nostru atât de plăcut și goneam într-o droșcă spre cartierele din est, cu o misiune atât de neobișnuită — aşa cel puțin mi se părea atunci, deși abia viitorul putea să-mi arate cât de neobișnuită avea să fie.

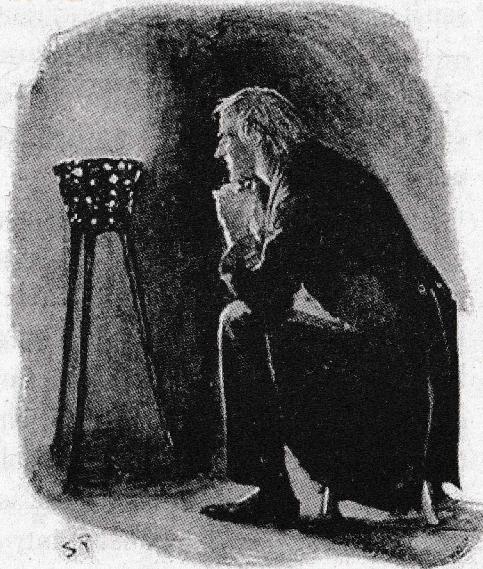
La început nu am avut de înfruntat nicio piedică. Upper Swandam-lane e o ulicioară prăpădită, pitită în spatele cheiurilor înalte care se întind de-a lungul malului de nord al fluviului, la est de London Bridge. Văgăuna aceea pe care o căutam am descoperit-o între o dugheană de haine vechi și o crâșmă.

Ca să intri, trebuia să cobori câteva trepte plecate, ce dădeau într-o gaură, căscată ca o gură de pivniță. I-am poruncit birjarului să aștepte, apoi am coborât treptele tocite la mijloc de șirul nesfărșit al bețivilor care trecuseră pe acolo. La lumina tremurătoare a unei lămpi de gaz, ce spânzura deasupra ușii, am dat de clanță și aşa am pătruns într-o încăpere lungă și joasă, în care plutea ca o ceată fumul gros și

brun al opiuului. Încăperea părea pardositară toată cu paturi de lemn ca teuga unui vas de emigranți.

Prin întuneric, se puteau zări trupurile lungite în poziții ciudate — fantastice — umeri aduși, genunchi îndoiați, capete date pe spate cu bărbiiile repezite în sus și ici-colo câte un ochi întunecat, o privire stinsă, întoarsă, spre noul venit. Prin umbrele întunecate licăreau cerculete roșii de lumină, ba aprinzându-se, ba pălind, după cum otrava care ardea se aprindea mai tare sau se topea în gura pipelor de metal. Cei mai mulți zăceau tăcuți, dar câte unii murmurau ceva de unu' singur, iar alții sporăvăiau între ei cu un glas ciudat, infundat, monoton. Pălăvrăgeala lor se revărsa în valuri, apoi se topea pe neașteptate și fiecare în parte își bombănea propriile gânduri, fără să mai ia seama la vorbele vecinului. În celălalt capăt al încăperii ardea jăratic într-un lighenăș. Alături, pe un scaun de lemn cu trei picioare, ședea un bătrân uscat, care privea la foc cu bărbia lăsată în pumni și coatele sprijinate pe genunchi.

Când am intrat, o slugă malaeză, galbenă la chip, s-a grăbit spre mine cu o pipă și o provizie de otravă, făcându-mi semn cu capul spre un pat liber.

— Mulțumesc, n-am venit să stau, am spus eu. E aici un prieten al meu, domnul Isa Whitney, și aş vrea să-i vorbesc.

Am auzit o mișcare și o exclamație în dreapta mea și, sfredelind întunericul, l-am zărit pe Whitney, palid, cu privirile rătăcite și zbârlit, holbându-se la mine.

— Dumnezeule! Ăsta-i Watson! făcu el.

Era într-un hal fără de hal și avea nervii încordați la culme.

— Ei, Watson, cât e ceasul?

— Aproape 11.

— Și în cât e azi?

— Vineri, 19 iunie.

— Cerule! Credeam că e miercuri, ba nu, chiar miercuri e. Ce rost are să mă sperii aşa?

Își lăsa fața în mâini și începu să plângă de către rupea inima.

— Când îți spun că e vineri! Nevasta ta te-a așteptat două zile la rând. Ar trebui să-ți fie rușine!

— Rușine mi-e, dar să știi că te înseli, Watson, pentru că nu-s aici decât de vreo câteva ceasuri — vreo trei pipe, poate patru, nici nu mai știu câte. Da' am să vin acasă cu tine. N-aș vrea să-o sperii pe Kate, biata de ea. Dă-mi mâna. Ești cu trăsura?

— Da, mă așteaptă afară.

— Bine, am să-o iau. Dar trebuie să plătesc. Vezi că am de dat, Watson, sunt frânt. De nimic nu mai sunt în stare.

Am apucat-o prin culoarul strâmt dintre cele două rânduri de paturi, ținându-mi respirația să nu înghețească și amețitor al otrăvii, și căutându-l din ochi pe patron. Când am ajuns în dreptul omului acela înalt care

ședea lângă jăratic, am simțit cum mă trage cineva de pulpana hainei și am auzit un glas care îmi șoptește:

— Treci mai departe și pe urmă întoarce-te și uită-te la mine.

Cuvintele acestea le deslușisem bine. M-am uitat în jos. Nu puteau veni decât de la bătrânul de alături și totuși omul părea cufundat în gânduri ca și până atunci, aşa jigărit, cu față zbârcită și încovoiat de ani cum era — cu luleaua spânzurându-i între genunchi de parcă i-ar fi lunecat în neștiire printre degete. Am mai făcut doi pași și m-am întors. De nu mi-aș fi adunat toate puterile, aş fi scos un strigăt de uimire. Bătrânul se întorsese cu spatele, aşa ca nimeni să nu-i poată vedea chipul. Trupul i se împlinise, zbârciturile de pe față pieriseră, ochii aceia stinși își recăpătaseră strălucirea și, colo lângă foc, rânjind de uluiala mea, stătea Sherlock Holmes în carne și oase. Îmi făcu un semn ușor să mă apropii și în aceeași clipă, întorcându-se pe jumătate spre cei din încăpere, își luă din nou chipul acela îmbătrânit, tremurând, cu buza lăsată.

— Holmes! i-am șoptit eu. Da' ce cauți aici, în văgăuna asta?

— Mai încet, mi-a răspuns el. Am un auz minunat. Dacă ai vrea să faci bunătatea să te descotorosești de amicul ăsta nătâng al tău, aş fi foarte încântat să stăm de vorbă.

— Am o trăsură afară.

— Atunci fii bun și expediază-l acasă. Poți să fi liniștit în ceea ce-l privește, căci pare prea vlăguit ca să se mai vâre într-un bucluc. Și vreau să te mai rog ceva. Trimite-i soției tale, prin birjar, un bilet, și scrie-i că ai treabă cu mine. Și acum, așteaptă-mă afară. În cinci minute am venit.

Era greu să-i refuz ceva lui Sherlock Holmes, pentru că totdeauna dorințele lui erau exprimate cu atâtă hotărâre și cu un aer atât de liniștit și plin de superioritate, încât nu i te puteai împotrivi. Și aşa, odată Whitney urcat în trăsură, am socotit că misiunea mea fusese îndeplinită; cât despre rest, nici nu-mi puteam dori mai mult, decât să iau parte, alături de prietenul meu, la una din acele ciudate aventuri care constituiau condiția normală a existenței lui. După câteva minute, biletul era gata și nota lui Whitney achitată; mi-am însotit amicul la trăsură și am rămas pe loc până ce s-a făcut nevăzută în întuneric. N-a trecut mult și un om adus de spate a ieșit din fumătorie și aşa, am pornit-o la vale, alături de Sherlock Holmes. Două străzi le-a străbătut în felul acesta, tărându-se alături de mine, încovoiat și cu pas nesigur. Apoi, aruncând iute o privire în jur, s-a îndreptat de sale și a izbucnit într-un hohot de râs.

— Watson — făcu el — asta ar fi bună, să-ți închipui că la injecțiile cu cocaină și la toate celelalte mici slăbiciuni ale mele, despre care ți-ai spus părerea ca medic, am mai adăugat și opiu.

— Am fost pur și simplu surprins că te-am găsit aici.

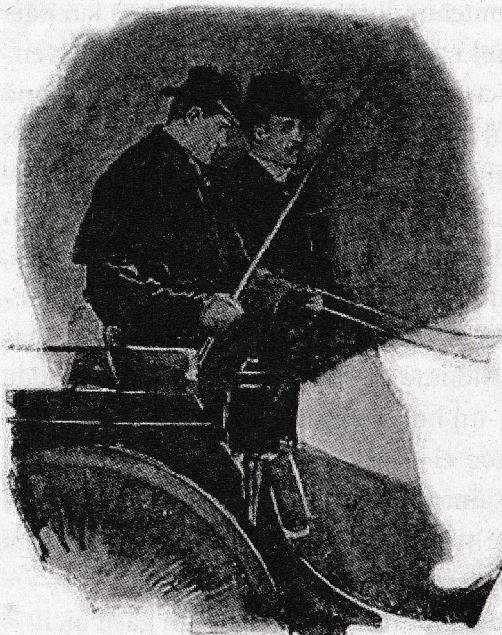
— Tot atât cât și mine când te-am văzut.

— Eram în căutarea unui prieten.

— Și eu a unui dușman.

— Un dușman?

— Da, unul din dușmanii mei firești sau, ca să zic așa, prada mea firească. Pe scurt, Watson, sunt în plină anchetă, o anchetă neobișnuită, și speram să găsesc ca de obicei un indiciu în învălmășeala asta de brute. Dacă aș fi fost recunoscut în văgăuna aia, nu mai dădeam doi bani pe pielea mea. M-am mai folosit de localul ăla o dată și netrebnicul de patron — fost matelot prin India — mi-a jurat răzbunare. Este în spatele casei un chepeng — la colțul cheiului Paul — care ne-ar putea spune multe istorii neobișnuite despre câte au trecut prin el în noptile fără lună.

— Ce? Nu cumva e vorba de trupuri?

— Da, Watson, trupuri. De am avea noi câte o mie de funzi de fiecare nenorocit care a fost curățat în vizuina asta, am fi bogați. E cea mai spurcată cursă de pe tot cheiul și tare mi-e teamă că odată intrat aici,

Neville St. Clair n-a mai văzut lumina zilei. Pe aici trebuie să fie și cursa asta!

Și zicând acestea, vârî degetele arătătoare în gură și scoase un șuierat ascuțit. Un șuierat asemănător îi răspunse din depărtare, apoi se auzi huruit de roți și tropăitul unor copite.

— Ei, Watson — făcu Holmes, în clipa în care un docar se desprinse din întuneric, aruncând două jerbe de lumină galbenă din felinare. Vii cu mine, nu-i aşa?

— Dacă-ți pot fi de vreun folos.

— Un prieten de încredere e întotdeauna de folos. Iar un cronicar, și mai și. Camera mea de la „The Cedars”¹ are două paturi.

— „The Cedars”?

— Da, e vorba de locuința domnului St. Clair. Am să stau acolo în timpul anchetei.

— Și unde se află casa asta?

— Lângă Lee, în Kent². Sunt vreo șapte mile până acolo.

— Dar habar n-am despre ce e vorba.

— Las' c-ai să afli totul îndată. Hai sus! E-n regulă, John, nu mai avem nevoie de tine. Uite o jumătate de coroană. Caută-mă mâine la 11. Lasă frâul! Cu bine!

Holmes șfichiui calul și o pornirăm înainte, prin labirintul de străzi întunecate și pustii, care se lărgeară pe măsură ce înaintam. Apoi am străbătut în goană un pod lat cu parmaclâc, sub care curgea alene o apa întunecată. Dincolo se întindea o altă nemărginire de cărămizi și tencuiială, a cărei linie nu o tulbura decât pasul regulat al

1 Cedrii. (n.t.)

2 Comitat în sud-estul Angliei. (n.t.)

gardianului, cântecele și strigătele vreunor cheflii întârziați. O ruină încremenită părea că luncă încet la orizont și câte o stea licărea palid, ici-colo, prin spăturile din nori. Holmes mâna în tacere, cu capul în piept, părând cufundat în gânduri, iar eu ședeam lângă el, nerăbdător să aflu ce anume îi putuse pune puterile atât de amarnic la încercare. Îmi era însă teamă să-i îintrerup șirul gândurilor. Străbătusem câteva mile și tocmai ne apropiam de brâul de vile de la marginea orașului, când Holmes se scutură din visare, ridică din umeri și își aprinse pipa, cu aerul unui om mulțumit că a ales calea cea bună.

— Știi să taci, nu glumă, Watson — spuse el. E o placere să te aibă omul tovarăș. Pe cinstea mea, mare lucru să am cui să-i vorbesc, pentru că gândurile mele nu-s chiar atât de plăcute. Mă întrebam tocmai ce am să-i spun bietei femei când ne vom întâlni.

— Uîți că nici nu știu despre ce e vorba.

— Mai am exact atâta timp cât să-ți povestesc cele petrecute, înainte să intram în Lee. Pare absurd de simplu, și cu toate astea nu știu de unde să încep. Firul l-am prins eu, nu-i vorbă, dar nu pot să-i dau de capăt. Și acum, să-ți povestesc cazul, scurt și cuprinzător. Poate că ai să descoperi tu vreo rază, acolo unde pentru mine nu-i decât beznă.

— Dă-i drumul.

— Acum câțiva ani — ca să fiu mai exact, în mai 1884 — a sosit la Lee un domn, Neville St. Clair, care părea să fie plin de bani. Și-a luat o vilă spațioasă, și-a plantat frumos grădina, într-un cuvânt, ducea o viață îndestulată, încet-încet, a legat prietenii printre vecini și în 1887 s-a căsătorit cu fiica unui fabricant de bere de prin împrejurimi. Acum

are doi copii cu ea. Ocupație n-avea, dar în schimb poseda acțiuni ale câtorva companii. În fiecare dimineată pleca în oraș și se întorcea la 5:14 din Cannon-street. Domnul St. Clair, ar fi avut acum 37 de ani, era un om pașnic, un soț bun și un tată foarte iubitor. Toți cei care-l cunoșteau țineau la el foarte mult. La aceasta se mai poate adăuga și faptul că în clipa de față totalul datorilor lui se ridică la 88 de lire și 10 șilingi, pe când creditul pe care îl are la Capital and Counties Bank este de 220 lire. Prin urmare, nu avem niciun motiv să credem că ar fi avut dificultăți financiare.

Luna trecută, domnul Neville St. Clair a plecat din oraș ceva mai târziu ca de obicei. Înainte să iasă, a mai pomenit de faptul că are două comisioane importante de făcut și că-i va aduce băiețășului o cutie cu cuburi. Ce să vezi, ca un făcut, în aceeași zi doamna St. Clair primește, puțin după plecarea soțului, o înștiințare că-i sosise la oficiul lui Aberdeen Company un mic colet, de o valoare considerabilă. Dacă-ți cunoști bine orașul, știi că birourile Companiei se află pe strada Fresno, care dă în Upper Swandam-lane, unde m-ai găsit astă-seară. După micul dejun, doamna St. Clair s-a dus în City, și-a făcut cumpărăturile, apoi a intrat în birourile Companiei, de unde și-a ridicat coletul. La ora 4:35 fix a trecut prin Swandam-lane, în drum spre gară. M-ai urmărit cu atenție?

— Totul e cât se poate de limpede.

— Dacă-ți aduci aminte, luni a fost o mare zăpușeală. Doamna St. Clair mergea agale, căutând o trăsură, deoarece nu-i prea plăcea împrejurimile. Și cum o apucase aşa, de-a lungul lui Swandam-lane, deodată a auzit o exclamație, sau poate un strigăt, și în clipa următoare a simțit că-i îngheată